

**Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на
Национален съвет по психично здраве**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 17.05.2022 г. - 18.06.2022 г. Неактивна

Номер на консултация: #6779-K

Област на политика: Архив - Здравеопазване

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на здравеопазването

Тип носител: Национално

Реформирането на психиатричната помощ в България е част от цялостното реструктуриране на здравеопазването през последните години, тъй като много от промените в здравната система имат пряко отражение върху обслужването на психично болните.

Една от главните причини за реформата е критиката в доклада на Европейската психиатрична асоциация за психиатричната помощ в България за 2018 г., че „българската система за психиатрично обслужване е „фрагментирана“, което води до липса на приемственост и в последна сметка до нарушаване на човешките права по смисъла на конвенцията на ООН за защита на правата на човека“.

Стратегическите цели, залегнали в Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 - 2030 г., са:

- намаляване на заболяемостта, болестността и смъртността от психични разстройства;
- интегриране на психиатричните услуги в общото медицинско обслужване (деинституционализация);
- създаване на мрежа от услуги за комплексно обслужване на хората с тежка психична болест в близост до местоживеенето, центрове за лечение на разстройства, свързани с начина на хранене;

- намаляване на употребата на алкохол и наркотични вещества, и редукция на проявите на агресия и автоагресия;
- развиване на детско-юношеската психиатрия, психиатрията в напреднала възраст и съдебната психиатрия;
- разработване на конкретни мерки и стимули за привличане и задържане на специалисти по детско-юношеска психиатрия, съдебна психиатрия и психиатрия на напредналата възраст;
- възстановяване на баланса между отделните професионалисти – психиатри, социални работници, психолози, медицински сестри и санитарни с разработване на съответни стимули за привличане на дефицитните специалисти;
- спазване на човешките права и борба със стигмата и дискриминация.

Постигането на посочените цели е свързано с изпълнение на следните дейности:

- оценка на потребностите на населението от психично-здравни услуги и тяхното предоставяне на регионално ниво;
- разработване на програми за превенция и ранни интервенции при продроми на психоза;
- разработване и внедряване на програми за превенция и ранни интервенции при употреба на алкохол и наркотични вещества;
- въвеждане на програми за водене на случай и осигуряване на психосоциални интервенции в общността;
- разкриване на психиатрични отделения към лечебните заведения за болнична помощ съобразно оценка на регионалните нужди;
- разкриване на центрове за психично здраве във всички областни градове;
- пребазиране на част от държавните психиатрични болници в съответствие с направената оценка;
- създаване на единен механизъм за адекватно финансиране по модела „парите следват пациента“;
- създаване на държавен фонд за неосигурените лица с психични разстройства и трайно намалена работоспособност;
- разкриване на работни места за клинични психолози и социални работници в психиатричните заведения за болнична помощ;
- регламентиране на психотерапевтичните услуги;
- подпомагане разработването и приемането на ориентирани към потребностите на зависимите пациенти социални услуги;

- повишаване на знанията на родителите и професионалистите, работещи с деца, за разпознаването на рисковите фактори и ранните проявления на психични разстройства, особено при деца от високорискови групи – жертви на насилие и тормоз, лишени от родителска грижа и пр., с оглед своевременно насочване за консултация и лечение със съответен специалист;
- разработване и въвеждане на работещи и ефективни лечебни и рехабилитационни услуги, от една страна, като елементи на пробацията и като алтернатива на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, а от друга – и като важен елемент и от самото изтърпяване на наказанията;
- разработване на механизми за ефективно финансиране на лечебни и рехабилитационни услуги за зависимости;
- обучение на здравните специалисти в първичната медицинска помощ, училищни психолози, психолози, педагогически съветници, социални работници за превенция и лечение на депресия, тревожност, зависимости към алкохол и наркотични вещества и суицидно поведение в ежедневната си практика;
- разработване и включване на обучителни модули по проблемите на насилието, особено над деца, както и подготовка за работа с деца, преживели насилие в училищата, следдипломната квалификация на лекари (общопрактикуващи, психиатри, детски психиатри, педиатри) и специалисти по медицински грижи;
- разработване на програми за повишаване на чувствителността сред специалистите, работещи с деца в образователната, социалната и здравната сфера, за ранното разпознаване и адекватно придружаване на психичното страдание на деца от най-ранна възраст до юношеска;
- разкриване на специализирана клиника за съдебна психиатрия, независима от пенитенциарната система, с достатъчен капацитет, която да осигури оценка и лечение на съдебно-психиатрични случаи;
- информационни семинари за журналистите, свързани с разпространение на знание за психичните разстройства, борба със стигмата и дискриминацията в областта на психичното здраве;
- мероприятия на държавно и локално ниво (кръгли маси, семинари, публични кампании – всички насочени към таргетни групи) за въпросите на психичното здраве като част от политическия диалог между заинтересованите страни и политиците в тази област.

Адрес за изпращане на становища и предложения: zatanasova@mh.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на здравеопазването

Адрес: София, София, пл. Света Неделя № 5

Електронна поща: press@mh.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален съвет по психично здраве - вер. 1.0 | 17.05.2022](#)

[Доклад на министъра на здравеопазването - вер. 1.0 | 17.05.2022](#)

[Частична оценка на въздействието - вер. 1.0 | 17.05.2022](#)

[Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ - вер. 1.0 | 17.05.2022](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 30.06.2022](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Валентина Хрисаткева (16.06.2022 17:11)

СТАНОВИЩЕ на Фондация „Глобална инициатива в психиатрията - София“

Относно: чл.3, ал.1 „Състав на Националния съвет“, предлагаме в т.2 Членове да бъдат включени представители на гражданските организации, в това число на хора и

за хора с психично-здравни проблеми и организации работещи по правата на децата. Същите да имат право на глас при взимане на решение от Националния съвет по психично здраве /чл.6, ал.10/.

Мотиви: Считаме, че активното участие на представителите на обществеността при формирането и прилагането на политики и законодателство е един от най-важните критерии за степента на демократичност и ефективно осъществяване на публичната власт, през спазването на човешките права и гаранции за участие в обсъжданията на прилагането на общностните политики. Гражданското участие е начин за пряко изразяване на мнението на гражданите в управленските решения. То носи редица ползи, сред които информирание на обществото и събиране на идеи по обществено важни въпроси, генериране на обществена подкрепа, на дух на сътрудничество и доверие между управляващи и управлявани. Така представения състав на Национален съвет по психично здраве, е със преобладаваща сходна експертиза и създава предпоставка за налагане на доминиращ медицински модел. Дори единствената друга опция е дефинирана, като „представителните организации за защита правата на **пациентите**“. Обект на Стратегията са целеви групи, отвъд качеството им на пациенти, предвид дейностите, залегнали в нея. С включването на гражданските организации на хора и за хора с психично-здравни проблеми и организации работещи по правата на децата ще се постигне по широко представителство на заинтересованите страни и ще се подпомогне мониторинга в процеса на изпълнение на интегрираните междусекторни политики – здравеопазване, социални дейности, образование, правосъдие и др., залегнали в стратегическите цели на Националната стратегия за психично здраве. Ще се създаде предпоставка за недискриминация по отношение участието им при взимането на решения. Правото за участие на гражданския сектор съществува в Конституцията на Р България. Регламентирането му ще даде гаранция за спазване на основните граждански права гарантирани в Хартата на основните права на Европейския съюз, прогласена от Европейския парламент, Съвета и Комисията през 2012 г. и включена в Договора за Европейския съюз.

Относно: чл.6, ал.1 „Националния съвет осъществява дейността си, като провежда заседания не по-малко от един път годишно...“. Предлагаме заседанията на Националния съвет да се провеждат не по-малко от два пъти годишно.

Мотиви: Предвид проблемите на целевата група и широкият спектър от мерки, залегнали в Стратегията по психично здраве, както и динамиката на политическите, социални и икономически процеси в страната, предвиденото не по-малко от един път годишно заседание на Националния съвет изглежда формално. Считаме, че е необходима по-голяма динамика на процесите по мониторинг на изпълнение на целите и мерките в Стратегията, които пряко кореспондират и с други политическите и стратегическите документи, които се отнасят до развитието на услуги за дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания, като Стратегията за дългосрочна грижа за възрастни и хора с увреждания и други стратегически документи като Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020, Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 - 2030 г.) и др., разработени в съответствие с действащото национално законодателство в областта на социалните

услуги, здравеопазването, интеграцията на хората с увреждания, защитата от дискриминация.

Относно: чл.6, ал.8 „Заседанията се провеждат, ако присъстват не по-малко от 2/3 от членовете на Националния съвет.....“. Предлагаме заседанията да се провеждат, ако присъстват $\frac{1}{2} + 1$ от членовете.

Мотиви: Предвид по-големия брой членове на Националния съвет и постигане на по-добра оперативност при работа, предложението не нарушава принципа за взимане на решения от Съвета с обикновено мнозинство.

Автор: Константин Качулев (16.06.2022 13:36)

Непълнота в състава на Съвета

В така предложено предложение проект за създаване на Национален съвет по психично здраве, липва представителство на психолозите, психотерапевтите и психоаналитиците.

Те представляват една голяма част от специалистите, към които се обръщат пациентите преди да преминат към специализирана психиатрична (лекарска) помощ.

История

Начало на обществената консултация - 17.05.2022

Приключване на консултацията - 18.06.2022

Справка за получените предложения - 30.06.2022

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
